XXVIII ANUL XXVIII

NR. 1 IANUARIE 1938

REVISTA TEOLOGICĂ

REDACȚIA ADMINISTRAȚIA

SIBIU, ACADEMIA TEOLOGICĂ ANDREIANĂ

Anul XXVIII Ianuarie 1938 Nr. 1

REVISTA TEOLOGICĂ

ORGAN PENTRU ŞTIINŢA ŞI VIAŢA BISERICEASCĂ

Redactor: Prof. GRIGORIE T. MARCU

SUS SĂ AVEM INIMILE!

De Diacon GRIGORIE T. MARCU
Profesor la Academia teologică „Andreiană"

Anul trecut, pe astă vreme, trimiteam de-aici entuziastei familii a „Revistei Teologice" o urare prin care îi pofteam cordial să petreacă un an de sincer entuziasm ortodox românesc.

Răsfoiţi colecţia revistei pe anul trecut, rememoraţi-vă evenimentele încrestate la răbojul cronicilor noastre, rotiţi-vă privirea peste strălucirea lor solară de pe culmea plină de taine şi de nădejdi a anului pe care-l începem şi mulţămiţi lui Dumnezeu împreună cu noi pentru toate darurile Sale bogate pe cari le-a revărsat îmbelşugat peste dreptcredincioasa obşte românească. Pentrucă anul pe care umărul vremii l-a urnit în ograda trecutului a fost, după părerea noastră, cel puţin aşa de bogat în satisfacţii sufleteşti cum am îndrăsnit noi să-l dorim când i-am călcat bărbăteşte pragul.

Suntem optimişti? Negreşit! Nimic mai frumos decât să fii optimist. Dar cu o condiţie: să fii real în acelaş timp. Şi noi, în clipa când zăbovim cu cuget împăcat şi cu gând luminat pe dunga anului care a fost, cântărindu-i bucuriile pe cari ni le-a dat, progresul de netăgăduit pe care l-a marcat în toate domeniile vieţii româneşti şi încrederea sporită în viitorul acestui neam cu care ne-am ales de pe urma „curgerii" noastre prin noianul problemelor ridicate şi deslegate de el — n'avem deloc impresia că am fi fost altfel decât optimişti şi reali totodată. Aceasta-i atitudinea noastră

de fiecare zi față de evenimentele pe cari apostolia ce-o purtăm cu atâta drag ne obligă să le înregistrăm și să le judecăm, dând fiecăruia din ele răsplata pe care o merită. Și ținem mult la această atitudine. Pentrucă ea ne dă tăria de-a putea lăuda după cuviință orice acțiune corespunzătoare bunului mers creștinesc și național al acestui neam de oameni cumsecade și cu frică de Dumnezeu. Ba mai mult! Mulțămită acestei atitudini adoptate din veac de „Revista Teologică" față de realitățile dela noi, suntem oricând pregătiți să căutăm până și'n inițiativele mai puțin norocoase grăuntele de mărgăritar pe care-l ascund, să-l spălăm de toată întinăciunea și — așa curat și strălucitor — să-l ridicăm sus, în văzul tuturor — așa cum arată liturghisitorul scânteietorul potir din ușile altarului — încercând să-l valorificăm atâta cât este.

Ne place să fim optimiști pentrucă optimismul e vârtute creștină și românească. Ne place să fim reali pentrucă numai în chipul acesta e posibilă o înțelegere exactă a faptelor cari se săvârșesc mereu sub ochii noștri și în văzul întregei obștii românești, pentru binele ei sau în paguba bunului ei mers. Dar pe de altă parte ne ferim ca de foc de-a fi numai într'un fel din acestea și mai ales de-a ne bate'n piept odată'n lună că noi suntem reali în judecarea realităților românești — și numai atât. Pentrucă această pretenție a fost demult compromisă în ochii noștri, tocmai și numai din pricină că prea o afișază atâția puțin chemați. In numele ei, o anumită presă și anumiți mercenari ai condeiului, nu face altceva decât cultivă scandalul, ațâță spiritele, provoacă nemulțumiri și întrețin o atmosferă de permanentă neîncredere față de tot ceeace se lucrează la noi.

Nu insistăm! Căci, din fericire, presa bisericească ortodoxă dela noi s'a ținut totdeauna departe de asemenea exagerări, s'a ferit cu înțeleaptă prevedere să alunece pe povârnișul extremelor. Atitudinea ei de optimism realist s'a inspirat de undeva mai de sus decât măruntele socoteli omenești. Ea-i idealism curat. Adică idealism creștin. Ea își culege puterea din atitudinea pe care a luat-o Mântuitorul față de tot binele și mai ales față de tot răul cât l-a găsit pe pământ.

Mântuitorul a spus fiecărui lucru pe nume. A certat, a mustrat şi când a trebuit, a pus mâna pe biciu.

Niciodată însă n'a făcut nimic din toate acestea din plăcerea josnică de-aşi bate joc de scăderile şi neputinţele omeneşti, cum fac atâţia cenzori improvizaţi ai moravurilor zilelor noastre. Atunci s'ar fi purtat cu oamenii numai cu asprime. Ori, noi ştim atât de bine că El a făcut şi altceva: a îndemnat mereu pe oameni să se lapede de orice înfăţişare a răului, le-a indicat necontenit perspectiva cuceritoare a unei vieţi fără de prihană, i-a învăţat fără răgaz să priceapă chemarea lui Dumnezeu şi i-a făcut să nădăjduiască nu numai în bucuriile fericirii fără de sfârşit din lumea cealaltă, ci şi'n înstăpânirea pe pământ a unei împărăţii a dreptăţii şi iubirii care toate le birue. Cu alte cuvinte, a preţuit şi a apelat statornic la partea cea bună din om — pe care a stimulat-o ca nimeni dintre oameni. Dar cum răul continua să existe cu tot sporul celor cuceriţi de El, Mântuitorul se gândeşte la îndoielile cari ar putea cuprinde „turma mică" a aleşilor Lui şi caută să le preîntâmpine. El asvârle în foc rezervele ultimului şi celui mai covârşitor argument:

— Indrăsniţi, eu am biruit lumea (Ioan 16, 33)!

Iluzia răului perpetuu şi cu neputinţă de învins, s'a destrămat ca o coloană de fum răsucită de vânt în clipa când sfintele Lui buze au articulat această supremă îmbărbătare, această explozie de optimism salutar al cărui oxigen reconfortant l'a infuzat în inimile oamenilor Cel ce era în lume dar nu era din lume.

Optimismul e de origine divină.

Cu inima încărcată de belşugul îndrăsnelii rezemate pe autoritatea Lui dumnezeiască, Biserica ortodoxă română a purtat cu îndrăsneală evanghelia lui Hristos de-alungul anului trecut, către adâncurile sufletelor noastre. In numele Lui ea a rostit sentinţe curajoase şi a dat îndemnuri înţelepte. In numele Lui, Biserica noastră a stat necontenit în stare de veghe, supraveghind, certând şi îmbărbătând pe fiecare om şi fiecare înfăptuire — după cum merita.

Anul trecut a fost martorul unei măreţe şi răsunătoare reabilitări a Bisericii noastre în poziţia de paznic şi ocrotitor al vieţii creştineşti şi româneşti din această ţară. Ignorată

de unii, de alții asvârlită deja — teoretic — la periferia vieții naționale, energia leonină a înaintestătătorilor ei a reașezat-o în cinstea cu care o miruise trecutul ei de fapte mari și grele de jertfelnicie ca un pom încărcat de roadă. Cu prestigiul considerabil sporit, ea poate privi astăzi o clipă înapoi, la toate adversitățile trecute, pe cari intervenția ei chibzuită și neșovăelnică le-a pus pe linia moartă a înfrângerilor totale. O clipă numai! Pentrucă de dincolo de pragul anului nou pe care-l trece astăzi înfășurată'n glorie netrecătoare, o pândesc alte nevoi cari așteaptă să fie direse, alte împotriviri cari trebuesc îngenunchiate în pulberea pocăinții.

Francmasoneria atee, comunismul sângeros, politica rău înțeleasă și literatura imorală nu sunt singurele elemente de disoluție ale solidarității noastre ortodoxe naționale. Alaiul lor numără și alți complici la destrămarea vieții cumpătate și virtuoase ale cărei căi ne-a învățat să le bătucim fără sminteală legea românească. Nu-i nimic! Biserica noastră știe că'n lume necazuri va avea (cf. Ioan 16, 33). Dar ea mai știe și aceea că Cel ce-a prevenit-o asupra acestor necazuri i-a poruncit să îndrăsnească întru numele Lui, asigurând-o că nici porțile iadului n'o vor putea birui (cf. Mat. 16, 18).

Desluşim din unele manifestări de dată mai recentă ale înaintestătătorilor acestei Biserici linia acțiunilor ei viitoare. Ea duce fatal la o ciocnire cu cele două primejdii cari i se pun deacurmezișul: sectele și prozelitismul catolic. Amândoura, Biserica ortodoxă trebue să le opună cuvântul ei ferm și autoritar ca un adevăr: țara românească nu-i un Madagascar oarecare, bun de evanghelizat de către emisarii unor confesiuni cari au strâmbat învățătura lui Hristos și ne hulesc în ochii străinilor oridecâteori pot. Și o va face! Cu râvna pe care i-o cunoaștem, cu demnitatea pe care a dovedit-o oridecâteori a pășit împotriva celor cari nu iubesc rânduielile ei.

Credincioasă ideologiei cu care a înzestrat-o acum trei zeci de ani făuritorul ei, „Revista Teologică" a secondat întotdeauna, cu credință și avânt, strădaniile devotate ale Bisericii noastre întru luminarea fiilor României, plângând și jubilând cu ea, ostenind și biruind cu ea, certând și lău-

dând cu ea şi mai presus de toate crezând cu o mucenicească încăpăţânare în ajutorul lui Dumnezeu şi'n viitorul acestui neam.

Mai e nevoie să spunem că ea va avea aceeaşi conduită şi'n viitor? Nicidecum! Pentrucă aceeaşi frunte impunătoare care a zămislit-o înainte cu treizeci de ani se frământă pentru ea şi acum, aceeaşi inimă destul de largă ca să ne încapă pe toţi o ocroteşte şi astăzi în dragostea-i fără margini şi fără sfârşit. E o mândrie pentru noi toţi ceice ostenim în paginile curate ale acestei reviste să spunem că nu suntem altceva decât nişte modeşti ostaşi ai unui mare comandant sub conducerea căruia e uşor şi plăcut să suporţi greul celor mai aprige lupte pentru Hristos şi Biserica Sa. Şi o spunem fără înconjur, pentrucă spunem tot adevărul. Ori împotriva adevărului n'avem nici o putere; avem pentru adevăr (cf. II Cor. 13, 8). Infinita Lui purtare de grijă fie-ne aproape pururea şi ajutorul Celui de sus nelipsit în veci.

Cu braţele sumese pentru lucrul năpraznic care ne aşteaptă şi implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra ostenelelor noastre, noi păşim în noul an de trudă pentru adevăr, pentru Hristos şi Biserica Sa purtând pe buze tunetul unui strigăt de îmbărbătare ieşit din adâncul inimilor noastre:

— Sus să avem inimile!

O NECESITATE: ÎNVĂŢĂMÂNTUL ISTORIEI ARTEI CREŞTINE LA ACADEMIILE TEOLOGICE

De CORIOLAN PETRANU
Profesor la Universitatea din Cluj

Fericitul episcop Nicolae Ivan al Clujului, preocupat pururea de a zidi biserici noui şi de ale decora cu pictură, ne impune şi azi respect şi admiraţie prin rodnica sa activitate. In intenţia sa de a ridica nivelul arhitecturii şi picturii ortodoxe nu odată a întâmpinat piedeci mari, izvorâte din faptul, că învăţământul, aşa cum se face la Academiile noastre teologice nu înarmează îndeajuns pe candidaţii de preoţi cu cunoştinţele necesare: cum trebue edificată şi pictată o biserică, ca ea să fie satisfăcătoare atât din punct de vedere pur bisericesc, cât şi artistic, ca ea să corespundă tradiţiei bune, cât şi exigenţelor moderne de azi. Ne aducem aminte decâteori a instituit comisii de experţi, de câteori a cerut opinia scrisă ori verbală a unui considerabil număr de specialişti înainte de a comanda ceva (de ex. chestionarul, dacă noul iconostas să fie de marmură ori de lemn). Dar Episcopul Ivan nu s'a mulţumit cu atât: pentru a înlătura această lacună a învăţământului a înaintat un memoriu documentat Ministerului, în care cerea înfiinţarea unei catedre de istoria artei religioase la Academia Teologică din Cluj. Ca multe intenţii bune şi aceasta a suferit naufragiu din cauze materiale, din lipsa de fonduri, ori poate din cauza indiferentismului, care adeseori se ascunde sub masca lipsei de fonduri.

Consiliul Eparhial din Cluj în frunte cu Episcopul Nicolae Colan cu o perseverenţă laudabilă a pus din nou în toamna acestui an problema învăţământului istoriei artei. Rugat de P. S. Sa am înaintat un proiect din care cred potrivit a releva în mod sumar câteva idei, ca ele să fie cunoscute şi discutate şi la alte Academii Teologice, în interesul acestui învăţământ.

Scopul învăţământului acestui studiu este dublu: 1. a

lărgi orizontul culturii clericilor, a-i face capabili să înțeleagă creațiunile mari ale artei religioase și desvoltarea artei care a stat în serviciul bisericii. Cunoștințele acestea numai folositoare pot fi în viața preotului pentru a avea o bază de comparație și apreciere. 2. a le da îndrumările practice în cariera lor preoțească: *a)* cum se edifică o biserică românească, ca ea să fie la înălțimea chemării ca stil, tradiție și calitate artistică? *b)* cum trebue să fie pictura, mobilierul și obiectele ei de cult? *c)* cum se conservează ori restaurează o biserică ori pictură veche, obiectele de cult de valoare? *d)* ce este un monument istoric și cari sunt îndatoririle noastre față de ele. Legea monumentelor istorice *e)* cum se colecționează obiecte de muzeu și cum se expun? care este scopul și chemarea muzeelor?

Necesitatea cunoștințelor concrete din istoria artelor se explică prin faptul, că fiecare preot are de rezolvit practic chestiunile înșirate mai sus la punctul 2. Ce e mai natural decât ca preotul să cunoască istoria și principiile artei bisericești? Dar mai mult decât atât. In locul bunului plac, al diletantismului va putea astfel intra activitatea metodică, conștie de îndatoriri și de nivelul de urmat. Multe din bisericile noastre au fost zidite și zugrăvite fără pricepere artistică, fără stil și fără calități, preotul a lăsat grija aceasta în mare parte arhitectului ori pictorului, care urmărea câștigul personal, nu un interes superior. Desvoltând gustul și priceperea artistică a preoțimii viitoare vom ridica nivelul artei noastre religioase; dându-i cunoștințele necesare în arta bizantină și românească vom scuti arta noastră bisericească de inovații cari nu cadrează nici cu ritul, nici cu tradiția noastră. Necesitatea este cu atât mai mare, deoarece trăim într'o epocă în care se ridică foarte multe biserici noui. Apoi pietatea față de bisericile străvechi, monumentele istorice, cât de mult lasă ea de dorit la clerul nostru! Multe biserici și picturi au fost distruse prin demolări și prin restaurări nepricepute chiar de intelectualii dela sate din lipsa de cunoștințe și de apreciere. Trezind în preoțimea viitoare prețuirea antichităților noastre bisericești, vom împiedeca distrugerea ori alterarea lor. Cât folos practic în urma acestui studiu! Fără cunoașterea istoriei artei creștine cultura preoțimii este imperfectă și suferă de o lacună mare. Fa-

cultăţile teologice romano-catolice au înţeles de demult necesitatea imperioasă a introducerii acestei ştiinţe în programul de studii ca o catedră. La noi în afară de Chişinău nu avem o asemenea catedră ori conferinţă.

Programul de studiu poate fi împărţit în două: 1. Cursuri teoretice de istoria artei creştine 2. Cursuri de îndrumări practice. Cum cursurile acestea sunt o încoronare a studiilor, este mai potrivit a le aşeza la sfârşit în anul IV, în două oare săptămânal timp de un an. Examenul dela sfârşitul anului va arăta în ce măsură şi-au însuşit clericii cele spuse la cursuri. In ce priveşte metoda predării, studiul istoriei artelor necesită material intuitiv bogat. In principiu despre nici o operă să nu se vorbească fără a-i prezenta imaginea în fotografie, ori mai practic prin proecţie luminoasă. Fiecare catedră ori conferinţă de istoria artei trebue să dispună de diapozitive, fotografii, reproduceri colorate (cam 20—30 de oră) altcum cursurile sunt greu de înţeles şi monotoane. In Germania de ex. de vre-o patruzeci de ani se fac cursuri de istoria artei numai cu proecţiuni. Materialul intuitiv este costisitor (cam 60.000 pentru un an cu 2 oare săptămânal, plus aparatul de proecţii) dar odată achiziţionat rămâne pentru anii viitori. O situaţie mai favorabilă au şcolile teologice aflătoare într'un centru universitar cum e Clujul, Bucureştiul, unde se poate face apel la profesorul de istoria artei de acolo şi la colecţiile de cari dispune. A face cursuri despre artă fără proecţiuni azi ar însemna a scădea prestigiul învăţământului. In sfârşit mai trebue să observăm, că profesorul de istoria artei trebue să posedă serioase studii de specialitate cu doctorat, lucrări ştienţifice şi experienţă didactică, altcum ar putea avea rezultate mai mult rele decât bune, nimic nu e mai periculos pentru viitor decât diletantismul profesat de pe catedră.

Suntem doritori de progres spre mulţumirea noastră, ca să nu fim priviţi de sus în jos, ci ca parte egală în întrecerea culturală dintre popoare şi confesiuni. Aceasta nu o putem ajunge însă decât umplând lacunele din trecut şi muncind din greu. O astfel de lacună este la Academiile Teologice din Ardeal lipsa catedrei ori conferinţei de istoria artei creştine în programul de învăţământ. Infiinţarea ei este o necesitate urgentă.

PROBLEMA SINUCIDERII[1]

De Preot AUREL RADU

Eroul lui Dostoiewski manifestă cea mai mare indiferenţă faţă de această lume şi pe baza acestei indiferenţe îşi şi clădeşte el întreaga sa teorie asupra sinuciderii. Când cineva îl întreabă: „cum Kirilov, tu nu crezi că se sinucid destui oameni în lume?“ el răspunde hotărât că: „Nu, prea puţini se sinucid.“ Şi atunci interlocutorul îl întreabă: „de ce se sinucid prea puţini, faţă de câţi ar trebui după părerea ta să se sinucidă?“ „Oamenii — răspunde Kirilov — nu se sinucid, din cauza fricei de suferinţă, le e teamă să sufere de suferinţă.“ Şi pentruca să-şi poată mai bine ilustra acest gând, Kirilov foloseşte următoarea imagine plastică: „Inchipueşte-ţi, — zice el interlocutorului său — că deasupra ta ar atârna un bloc de piatră, cât casa aceasta de mare. Dacă acest bloc de piatră s'ar prăvăli dintr'o dată asupra ta, strivindu-te, ai avea timp să simţi o durere?“ — „Nu — răspunde celălalt. „Aşa ar trebui să fie“ adaugă şi Kirilov. „Totuşi — continuă el — omul în faţa acestui bloc de peatră, care ar sta gata să-l strivească, ştiind sigur că nu va simţi nici o durere, are totuşi groaza durerii, pe care ar putea-o s'o sufere. Această groază în faţa suferinţii îi opreşte pe cei mai mulţi să se sinucidă“ — zice Kirilov. O a doua cauză pentru care oamenii nu se sinucid atâţia câţi ar trebui — Kirilov ar vrea să se sinucidă toată lumea — este groaza de lumea cealaltă. Prin urmare frica, panica, acest necunoscut — lumea cealaltă — împiedecă pe mulţi oameni dela sinucidere. Kirilov este un om care suferă de panica metafizică în faţa morţii. Un suflet bun, însă cumplit chinuit şi ros de dialectica rece a raţiunii. Din pricina bunătăţii lui Kirilov, Şatov, un alt personaj din acelaş roman, îi declară pe faţă această părere: „Kirilov, dacă tu te-ai lăsa de acest nebunesc ateism, ce om ai fi tu Kirilov!“ In zadar, căci bietul Kirilov este cu totul captiv acestei

[1] Continuare din nr. 12/1937

teorii a sinuciderii, care îl obsedează până la nebunie. El este perfect convins că a găsit în teoria sinuciderii universale formula magică de salvare şi regenerare a speciei umane. Tot el ţine să ne declare că este pentru „sinuciderea pură" şi că pentru toţi cei cari se sinucid, conştient sau inconştient, din cauza durerii sau din altă cauză, are cel mai suveran dispreţ. El voeşte să fie primul om în univers care se sinucide numai pentru sinucidere, trecând astfel peste suferinţă şi groază, căci în aceasta constă mântuirea lumii.

„Prin această sinucidere pură se poate ajunge — zice el — la regenerarea complectă a omenirii, la regenerarea fizică a pământului şi a lumii." Prin urmare, Kirilov pleacă în teoria sa dela convingerea că viaţa este suferinţă, că omul este în permanenţă torturat de groază şi că oamenii nu se sinucid din cauza acestei idei de suferinţă şi a groazei de lumea cealaltă. Ceeace dă această groază de lumea cealaltă este ideia de Dumnezeu. Pentruca oamenii să poată trăi şi ca ei să poată iubi viaţa cu toate durerile şi amărăciunile ei, au trebuit să inventeze pe Dumnezeu.

„Există Dumnezeu?" îl întreabă un prieten. „Nu există" — răspunde el — „dar este." „Este întrupat în această spaimă a omului, spaima de suferinţă. Spaima aceasta, este pentru el Dumnezeu. Şi atunci, pentruca omul să se salveze din suferinţă şi spaimă, trebuie să nege această spaimă şi această suferinţă. Ca să nege această spaimă şi această suferinţă trebuie să nege pe Dumnezeu care e indentificat cu acestea". [1]

Astfel, prin această dialectică drăcească ajunge la ateism şi sinucidere. Ca să poată nega pe Dumnezeu, valoarea absolută, el trebuie să ridice o altă valoare absolută şi anume, voinţa sa proprie. „Dacă Dumnezeu există — cugetă Kirilov — totul e voinţa Sa şi'n afară de voinţa Sa, eu nu pot nimic; dacă El nu există, totul e voinţa mea şi eu sunt atunci ţinut să-mi manifestez propria mea voinţă".

Trei ani — spune el — a cugetat ca să găsească adevărul şi'n sfârşit, după trei ani, a găsit acest adevăr care nu este

[1] Cf. N. Crainic op. cit.

altul decât proclamarea voinţei deasupra a orice şi deasupra a oricare. Şi care este această voinţă, ne-o lămureşte tot el când declară: „eu sunt ţinut să-mi zbor creerii pentrucă punctul suprem cel mai complect al propriei mele voinţe, este sinuciderea mea." Prin gestul său demonstrativ, Kirilov crede că va atrage şi pe ceilalţi oameni ca să-l urmeze. „In momentul acela — spune el — umanitatea se va împărţi în două: dela gloria până la nimicirea lui Dumnezeu şi a doua fază, pe care o începe dela nimicirea lui Dumnezeu până la transformarea fizică a pământului şi a omului."

Iată pe ce cale eroul lui Dostoiewski ajunge la ateism şi sinucidere şi la concluziile cele mai absurde. Iată destinul tragic al omului care substitue lui Dumnezeu eul său propriu şi care se smulge de sub linia poruncilor divine şi se lasă pradă jocului raţiunii.

Dar să reţinem şi acest adevăr, rătăcit printre construcţiile delirante ale eroului lui Dostoiewski că „frica de Dumnezeu" este nu numai începutul înţelepciunii, cum spunea Solomon, ci şi singurul mijloc prin care putem să înlăturăm flagelul sinuciderilor. Evident, că nu toţi sinucigaşii procedează ca eroul lui Dostoiewski, căci nu toţi sunt capabili de construcţia raţională a acestuia. Cei mai mulţi din sinucigaşi se mulţumesc să tragă concluzia practică dintr'o viaţă, în care Dumnezeu şi poruncile lui au fost înlocuite cu raţiunea şi voinţa omului. (Va urma)

ALTE VREMURI, ACEIAŞI OAMENI

De Icon.-Stavr. Lt.-Col. I. DĂNCILĂ

Bubue încă năpraznic tunul în Spania, unde altarele pe cari s'a sfinţit o jertfă aproape bimilenară, îşi ridică azi sfios siluetele lor înegrite de scrum şi stropite de sânge, dintre pereţii bisericilor dărâmate de către ceice, eri, s'au botezat în faţa aceleiaşi cruci, pe care tot ei o aruncă azi cu dispreţ în mocirla drumurilor.

Satan bea acolo setos sângele omului înebunit de lozincile utopice ale urmaşilor lui Iuda Iscarioteanul iar vântul nopţii şueră înspăimântător printre dinţii încleştaţi de ură ai tidvelor împrăştiate cu sutele de mii pe pământul odată vesel al nemuritorului Cid.

Şi au trecut doar XIX secole şi mai bine, dela data când Hristos s'au adus pe sine jertfă pe culmile Golgothei, pentru ca pe pământ să sălăşuiască pacea iar între oameni să domnească iubirea.

Ce folos însă de jertfa Fiului lui Dumnezeu, dacă în împărăţia, pentru întemeierea căreia El s'a coborât pe pământ — azi tronează furiile deslănţuite din adâncimile iadului, rodul operei distructive ale cărora, se reoglindeşte clar din prăpădul, din jalea şi din desnădejdea nenorocitului popor spaniol.

Când te gândeşti că ceice se sfâşie ca fiarele flămânde sunt creştini şi când te mai gândeşti apoi că la cârma cataclismului deslănţuit de Internaţionala a III-a pe pământul peninsulei iberice stă evreul Mozeş Rozenberg, o scârbă îţi cuprinde sufletul şi gândurile îţi aleargă departe peste pustiirile veacurilor, pe cari le-au produs în rândurile închinătorilor în faţa lui Hristos, aceia, ale căror năravuri nu s'au schimbat în decursul secolelor cu nimic, căci vorba veche: Lupul îşi schimbă părul dar năravul ba!

Iuda Iscarioteanul sau Mozeş Rozenberg: Eisdem farinae!

Dar, să vedem:

Scriptura spune că odinioară, peste pământul mănos al Iudeei, când acolo cârmuiau Judecătorii, în urma unei ceţi

ucigătoare a vegetației acelui pământ, o foamete groaznică își întinse cortul său sinistru peste o țară ce în zile bune trăia în belșug și 'n fericire. Și era lipsa de alimente atât de mare încât umbra foamei se furișe chiar în palatul regal, silind pe Elimeleh, în vinele căruia curgea sânge regesc, să-și părăsească dimpreună cu soția lui, Noemi, și cu cei doi fii ai săi Maalon și Heleon, pământul strămoșesc, căutând hrană, cum spune Scriptura, în țarina lui Moav. Aici, cei doi feciori ai lui Elimeleh se căsătoresc, luându-și de soții două păgâne, unul însurându-se adică cu Rut, iar celalalt cu moabiteanca Orfa. Fericirea în familia lui Elimeleh însă fu de scurtă durată căci din pricini necunoscute, moare Elimeleh și în scurt timp după aceia, trec la cele eterne și cei doi fii ai săi: Maalon și Heleon. Și astfel în aceasta familie rămân deodată trei văduve: Noemi și cele două nurori ale ei.

Intr'o zi, cu sufletul secat de dorul după patria părăsită, își exprimă dorința de a se întoarce fără zăbavă în Iudeia. In zadar i se înfățișează pericolul ce-l ascundea în sine acest drum lung, căci Noemi nu-și putu înăbuși vocea dorului ei după casa părăsită și după locurile copilăriei ei.

Și, hotărâtă definitiv să plece, în zori de zi ea își chemă nurorile la sine și astfel le vorbi: „Eu mă întorc în pământul lui Iuda — iar voi mergeți și vă întoarceți la casa voastră părintească și — adaugă Scriptura — le-a sărutat pe iele, iar iele înălțându-și glasul lor, cu amar au plâns".

Și a sărutat Orfa pe soacra sa și s'a întors la poporul său iar Rut nu s'a putut despărți de ea și s'a dus cu dânsa.

Și a zis Noemi către Rut: Iată cumnata ta, s'a întors la poporul său și la dumnezeii săi, întoarce-te dar și tu după cumnata ta. — Iar Rut i-a răspuns: „Departe de mine ca să te las pe tine, sau să mă întorc înapoi dela tine, ci să știi, că unde vei merge tu și eu voi merge și unde te vei sălășlui tu și eu mă voi sălășlui, poporul tău va fi și poporul meu și Dumnezeul tău va fi și Dumnezeul meu și unde vei muri tu voi muri și eu și acolo lângă tine mă voiu îngropa!"

Iar pentru ca Noemi să înțeleagă, cum că nici o putere omenească n'o mai poate abate pe Rut dela hotărîrea luată, ea își pecetluiește cuvintele prin următorul jurământ

solemn: „Acestea să-mi facă mie Domnul şi acestea să-mi adauge, că moartea mă va despărţi pe mine de tine“.

Asupra sensibilităţii sufletului păgânei Rut aş dori să vă atrag atenţiunea, pentruca să înţelegem şi noi vremurile, când omul chiar păgân fiind, totuşi din fire făcea cele ale legii, dar când păgânii ajungând în contact cu fiii lui Israil, deveneau unealta oarbă a acestora. Vom face astfel dovada cum Israil, în toate împrejurările vieţii lui, îşi slujeşte cu tenacitate numai neamul şi credinţa sa!

Dar să începem! Zis-a Rut către Noemi aşa: „Dumnezeul tău să fie şi Dumnezeul meu!“ Aceste cuvinte le rosteşte într'o clipă hotărâtoare a vieţii sale, o păgână, o închinătoare la idoli!

Idolul Moabitenilor era doar înfricoşatul Kam, zeul întunerecului, înfăţişat oamenilor printr'o stea neagră. De acest idol se leapădă Rut şi se ataşează lui Iehova, Dumnezeul lui Noemi, care după cuvântul Psalmistului „este Dumnezeu luminos ca un soare“ şi pe care Noemi, prin tactul ei de femeie superioară a ştiut să-l facă iubit de nora sa.

Aici să ne oprim puţin şi să tragem anumite învăţăminte practice, în calitatea noastră de creştini.

Pe lângă faptul că Rut se ataşează lui Iehova, care este incontestabil superior idolului Kam, noi trebue să observăm cum credincioasa fiică a lui Iehova, Noemi, câştigă un suflet pentru legea sa, pentru Iehova, în care ea crede şi căruia i se închină cu o credinţă neclintită, chiar şi pe pământul păgân al Moabitenilor.

Aici, fraţi creştini, rezidă forţa care a ţinut uniţi fiii unui popor resfirat pe întregul glob al pământului, dar care tocmai prin credinţa lor, în decursul veacurilor, prin nimic neschimbată, se simte sufleteşte pururea împreună. Această unitate spirituală a Iudaismului este forţa care sgudue astăzi din temelii lumea întreagă.

Ba ce e mai mult, pentru întărirea Templului universal a lui Iehova, neamul lui Israil, a găsit mijloace ducătoare la scop de a îndepărta nu numai pe Rut păgâna de către zeul său Kam, dar a găsit mijloace ducătoare la scop de a diviza creştinismul în zeci de tabere şi bisericuţe şi aceasta cu ajutorul lozincilor svârlite în decursul veacurilor în mijlocul turmei mioape a lui Hristos! Ba ce e mai mult:

Iudaismul a cristalizat din aceste lozinci aşa zisele idealuri sociale chemate să fericească pe toţi ceice nu înţeleg ce înseamnă egalitatea, libertatea şi fraternitatea revoluţiei franceze, apoi opera Internaţionalei a III-a ca rezultantă a marxismului şi a altor crezuri noui, asvârlite în mijlocul creştinismului de către ceice se bucură, văzând cum sufletul creştin se entuziasmează mai puţin de litera Evangheliei lui Hristos şi îmbrăţişează cuvântul falşilor apostoli, răsăriţi din pepiniera iudaică.

Iată! Israil rămâne credincios lui Iehova — între toate împrejurările vieţii — chiar şi atunci când din nevoie şi din calcul — trebue să se încuscrească cu alte seminţii, de alte credinţe. Iar creştinii, dupăcum fac cei din Spania, detronează pe Hristos şi îşi ridică idoli din Lenin sau din Trotzki, ca să distrugă la ordinul acestora, opera şi biserica lui Hristos.

Rut păgâna şi închinătoarea la idoli, a simţit instinctiv superioritatea lui Iehova, faţă de idolul Kam, iar noi creştinii, după 1904 de ani dela jertfa cea de taină de pe Golgotha, nu suntem în stare să înţelegem nici măcar atât, că un Marx, un Lenin şi alţi nebuni asemenea acestora, nu pot nici măcar egala, necum întrece opera Nazarineanului Mântuitor al sufletului omenesc.

Sărman creştinism! El nu poate opune în faţa solidarităţii iudaismului, solidaritatea tuturor creştinilor de pe întreg cuprinsul pământului! Din lipsa acestei solidarităţi, sângele creştin curge de doi ani din nou în valuri, iar capetele Episcopilor şi preoţilor, se rostogolesc în pulberea drumurilor din ordinul Iudaismului, pentru care comunismul este numai un nou paravan în dosul căruia acest popor tenace îşi urmăreşte planul lui bimilenar, de a şterge adecă de pe faţa pământului pe închinătorii în faţa celui răstignit de ei, acum 1904 ani.

Aproape îţi vine să crezi că Satan aevea stă în ajutorul Iudaismului pe pământul spaniol, — când vezi cum creştinii de ieri, azi îşi spală murdăria trupească în cristelniţele în cari au fost botezaţi, pângărind târfele lor, chiar şi potirul, din care părinţii lor, pe patul morţii, s'au cuminecat.

Diabolică şi distructivă este opera lui Israil care îşi va ridica cu siguranţă, dacă nu vom reacţiona la timp, noul Sion, pe hecatombele oaselor noastre şi ale copiilor noştri.

Creştinism miop şi moleşit! Tu nu vezi, că dela Noemi, ce converti pentru Iehova pe Rut şi până în zilele noastre nu s'a schimbat nimic din dorul poporului ales, de a distruge chiar şi amintirea fiului Mariei, pe care jidovii şi azi îl numesc „Ben Saada", fiul perditei, şi de a ridica pe ruinele creştinismului înfricoşetoarea stăpânire a lumii, prin Israil! Da, — iudeii au un formidabil ideal spiritual şi naţional, pe care îl urmăresc cu toţii, ori unde ar trăi, cu o câinească tenacitate! In faţa acestui ideal, susţinut cu forţe incalculabile, atât materiale cât şi spirituale, noi creştinii, ce ideal opunem?

Idealul creştinătăţii din toate veacurile, ni-l fixează sf. Apostol Pavel, în epistola sa către Galateni, când spune: „Chiar dacă noi înşine sau Ingerii din Cer ar binevesti vouă altă învăţătură decât aceia pe care v'am propovăduit-o, anatema să fie".

Auziţi rătăciţilor de azi, creştinilor de eri: Anatemă să fie pe noul vostru crez, căci lozincile voastre n'au fost niciodată vestite lumii nici de Hristos şi nici de Apostolii săi. Ori în faţa autorităţii covârşitoare a acestora, autoritatea cui o invocaţi voi slugi credincioase ale lui Israil?!

Voi nu vedeţi, că serviţi numai trupului şi sângelui, cu toate poftele şi cu toate patimile acestora, uitând că Hristos a propoveduit împărăţia sufletului cu toate duhovniceştile bucurii ce izvorăsc din învăţăturile cuprinse în Evanghelia propovăduită de El şi mărturisită de El?

Dar, să continuăm! Şi a mai zis Rut către Noemi: „Acolo unde tu vei merge şi eu voi merge cu tine". Mare promisiune a fost aceasta din partea unei femei care a cunoscut primejdiile ce le ascundea în sine drumul pe care apucase Noemi. Ştiţi de ce a vrut Rut să plece cu soacra sa? Pentru ca nu cumva rămânând în Moab, să trebuiască a sluji mai departe idolului Kam, căci Rut odată ataşându-se lui Iehova, pentru nimic în lume, nu voi să-l mai părăsească.

Ce lecţie usturătoare ne dă nouă creştinilor de azi prin purtarea ei exemplară, Rut! Nimic, nici o putere nu o mai putu despărţi pe ea, de Iehova! Şi când te gândeşti, că asta se întâmplă cu multe secole înainte de jertfa

de pe Golgota, iar azi după 19 secole dela memorabila restabilire a relaţiunilor normale ale omului cu Dumnezeu, bietul creştin, cât de uşor se desparte şi se lipseşte de Hristos! Ba unii duşmănindu-l în extrem, ar voi să-l prezinte pe Hristos, ca pe un centru al unui mit periculos, care trebue distrus cu orice mijloace.

Francmasoneria, această operă iudaică periculoasă, îngrijeşte cu mult calcul ca să semene în sufletul creştinilor sămânţa dubietăţii şi a laşităţii, slăbind atitudinile eroice pentru mărturisirea lui Hristos şi pentru apărarea semnului Său distinctiv: Crucea!

Literatura şi ziaristica dirijată de cei însemnaţi cu Nr. 33 din logile masonice, icuesc zilnic mii de kilometri de ghiaţă între sufletul creştin şi între stăpânul nostru din ceruri: Hristos.

Şi noi, în ceaţa artificială a vremii, răscolită de furtuna provocată de falanga atacatoare a iudaismului obraznic, nu observăm cum viaţa noastră spirituală este slăbită zi cu zi de opera dizolvantă a scrisului răspânditor de neîncredere în divina operă a lui Isus. Norocul că sufletul sensibil şi instinctul nostru de conservare în ceasul al 11-lea au dat semnalul de alarmă în această privinţă, trezindu-ne pe toţi la trista realitate şi chemându-ne la luptă contra leprei ce caută să ne ucidă rezistenţa şi vitalitatea sufletului nostru de creştini şi de români. Şi aceasta se întâmplă atunci când pe noi Israil ne-a divizat în două tabere: una alături, alta contra Dumnezeului celui adevărat, tabere cari ne sfâşiem spre marea bucurie a lui Iuda şi distrugem ca nişte eşiţi din minţi tot ce cultura şi puterea credinţii noastre a creiat în decursul veacurilor, dând astfel mână de ajutor iudaismului întru desăvârşirea operei sale atotnimicitoare.

Câtă distanţă între păgâna Rut şi între aşa zisul creştin, plătit cu arginţii lui Iuda, care dacă ar putea ar ucide cu pietri pe ceice înţelegând porunca sângelui se pun în fruntea celor ce vor să salveze de peire Biserica cea vie a lui Hristos.

Dar Rut, uitându-şi probabil de vocea strămoşilor săi, a mai zis către Noemi aşa: Poporul tău va fi şi poporul meu.

Creştine, tu ar trebui să culegi şi din această sentinţă a lui Rut, un preţios sfat şi anume: Să fim toţi creştinii atenţi cu cine ne împrietinim, cu cine colaborăm şi cu cine ne aliem în lupta vieţii! Căci un creştin adevărat nu se poate simţi nici bine, nici în siguranţă, decât numai în tovărăşia altor mărturisitori ai lui Hristos.

Oare creştinii, cari din calcul material ori din lipsă de prevedere, sau din alte motive inexplicabile, sunt azi aliaţii evreilor, n'au experimentat ei îndeajuns durerosul adevăr că nici o afacere comercială sau de orice altă natură, în tovărăşia jidanului, nu s'a soldat fără numai cu pierderea şi cu falimentul moral şi material al creştinului?

Aşa se termină şi alianţa lui Largo Caballero cu Mozeş Rozenberg, aşa se va termina şi alianţa cozilor de topor dela noi, pe cari nu voesc să-i numesc, cu evreii pripăşiţi pe pământul românesc, cărora şi astăzi tot legea lor le ordonă să distrugă între orice împrejurări şi cu orice mijloace pe „goimi", chiar şi atunci când aceşti goimi sunt tovarăşii lor de afaceri.

Căci repet: Iuda Iscarioteanul, Noemi, Leiba Braunstein sau Mozeş Rozenberg sunt şi rămân pentru vecii vecilor: „Eisdem farinae", o făină din care se coace pâinea chemată să otrăvească trupul şi sufletul goimilor de totdeauna.

Sau noi Românii nu ne-am trezit încă la realitatea acestui adevăr? Şi dacă cunoaştem trista realitate, ce măsuri de apărare am conceput pentru radicala remediere a acestui pericol de moarte pentru noi, ca neam şi ca creştini?!

Evenimentele se pot precipita iar românismul va trebui să-şi spună în curând cuvântul său răspicat şi în această privinţă!

Să dospim bine în străfundul conştiinţei noastre acest răspuns hotărâtor, până mai e încă timp, altfel roata vremii ne poate strivi sub greutatea ei! Şi ar fi pagubă ca jertfele şi poezia trecutului nostru să fie şterse de pe paginile istoriei de buretele plin de sânge al „Inţelepţilor Sionului"!

ARTĂ ŞI MORALĂ[1]

De Preot I. CONSTANTINESCU

Evident că astfel fiind opera de artă, ea se deosebeşte şi de natură. Chiar atunci când arta este imitaţia naturii, de exemplu tablourile, peisagiile, ea se deosebeşte de natură. Căci în imitaţii ea nu mai e simplu natură, ci natura fiind trecută prin sufletul artistului, e deosebită de natură. Insuşi peisagiul fiind luat din natură, el nu mai e natură, căci nu mai face parte din întregul naturii, a devenit un bun aparte, având un scop în sine, e deci opus naturii. Mai mult: şi în caricatură şi în exploatarea urâtului, arta rămâne artă prin acea transformare pe care i-o dă artistul iluminat de valoarea frumosului. „Reproducerea exactă a unei figuri urâte poate fi o frumoasă operă de artă, prin ansamblul calităţilor pe care factura sa o demonstrează în autorul său",[2] spunea Gab. Seailles.

Arta însă care e constituită în opere şi care formează bunuri artistice sau estetice, cum se obişnueşte în estetica curentă, întrebuinţează anumite materiale pe care le prelucrează cu ajutorul unor tehnici specifice fiecărei arte în parte. Prin partea sa tehnică, sau mai bine zis prin tehnica sa, artistul se aseamănă cu lucrătorul. Şi s'a spus adeseori că artistul nu e stăpân până la capăt pe opera sa, deoarece îi dă operei scopul, forma şi fondul voit până la un oarecare punct, de aici înainte însă opera, prin tehnica sa proprie, prin legile ei specifice, îl supune pe artist. Evident că lucrurile sunt juste, căci fiecare artă are legile ei, pe care nici un artist nu le poate înfrunta.

Prin tehnică, artiştii dau operelor forma specială, adică creiază forma artei. Evident, forma artei e toată acea îmbinare de motive, e toată dibăcia artistică, care delectează şi care aproape face superioritatea artistului. Prin prelucrarea materialelor, fie din natură, mediu înconjurător, societate, istorie, din conştiinţa proprie, artiştii creiază fondul

[1] Urmare din colecţia anului 1937, p. 466 urm.

[2] Gab. Seailles: L'origine et les déstinées de l'art. Paris, Alcan, 1921 pag. 79.

operelor: fondul artei. In orice operă de artă, fie cât de simplă sau complexă, există un fond şi o formă cari corespund în ultima analiză sufletului artistului şi dibăciei sale tehnice, îndemânării sale. Evident că opera de artă nu e perfectă decât atunci când acestea sunt invizibile, când ea se prezintă ca un tot unitar şi ea nu poate fi considerată ca un bun artistic, ca o valoare estetică decât în acest sens; dar pentru analiza noastră absolut necesară, noi o vom diseca în acest fel. In mintea artistului, ea poate fi concepută şi efectuată ca un tot unic şi poate artistul s'ar scandaliza dacă cineva ar desface-o, ea însă astfel ia naştere în subconştientul artiştilor ca fond şi formă, ca material şi tehnică.

In adevăr, aici vine chestiunea moralei. Aici arta cu morala vin într'o strânsă legătură. Artistul e om, trăeşte în lume, în lumea binelui şi a răului, a viţiului şi a virtuţii, în lumea păcatelor şi idealurilor, îşi are o familie, sau a trăit într'o familie, o societate, o ţară, are o cultură proprie şi un fel propriu de a vedea. Vrând-nevrând, fondul artei sale, format din prelucrarea datelor conştiinţei sale, a societăţii, istoriei, va trebui să aibă o atingere cu morala, sau mai bine spus, o strânsă legătură. Iată ce spune în această privinţă dl T. Vianu: „In acţiunea de construire a operei se introduc şi alte valori ale culturii omeneşti, a căror origine stă în sufletul artistului, în felul său de a resimţi şi înţelege lumea şi viaţa. Arta prelucrează fără îndoială un material, dar acest material nu este inexpresiv, ci el este luminat şi pătruns mai dinainte de semnificaţia anumitor valori şi numai astfel constituit intră el în lucrarea artistului. Se poate spune că privită în totalitatea ei, opera de artă reprezintă produsul unei îndoite subsumări, a unor materiale în sfera feluritelor valori şi ale bunurilor cari rezultă, în sfera valorii estetice. Un romancier care-şi propune să compună un roman dintr'un episod al vieţii lui, nu l-a trăit pe acesta ca un simplu aparat mecanic de înregistrare. A trăi nu înseamnă dealtfel a acumula materiale, dar în acelaş timp a le alege şi preţui cu anumite valori. Un sens moral sau politic, teoretic sau religios, se degajează din orice experienţă făcută. Tot astfel un artist plastic, un pictor sau un sculptor, nu-şi clădesc opera decât dupăce au reactivat în realitate anumite va-

lori latente. Inainte de a fi artist, creatorul de artă este un om capabil de a răsfrânge lumea într'un mod personal. Dupăce a trăit înfăţişerile vieţii şi lumii în felul acesta, el le introduce în unitatea artei. Expresivitatea artei, adâncimea ei spirituală, sunt făcute din aceste felurite valori de ordin eteronomic, întreţăsute în unitatea ei. Opera de artă aşadar are o structură ierarhică a valorilor. Ea reprezintă subsumarea mai multor valori, sub categoria largă a valorii estetice. Şi ea devine un scop în sine, numai dupăce a înglobat o serie de alte scopuri şi mijloace".[1] Iată dar că a spune despre artă că n'are nici o legătură cu morala, cu viaţa socială, e un non-sens. Iar Jacques Maritain spune: „In adevăr nu poate exista operă de artă pur gratuită, exceptând universul". Şi mai departe: „arta este ceva al omului; cum n'ar depinde ea de dispoziţiile subiectului? Ele n'o constitue, dar o condiţionează. Astfel arta este supra tempus, şi supra locum, ea transcede ca şi inteligenţa orice limită de naţionalitate şi n'are măsură decât în amplitudinea infinită a frumuseţii. Dar ea nu rezidă într'o inteligenţă angelică, e subiectivată într'un suflet, care-i forma substanţială a unui corp viu şi care, prin necesitatea naturală în care este, de a învăţa şi perfecţiona, face din animalul pe care-l însufleţeşte un animal politic. Deci arta e fonciarmente dependentă de tot ceeace rasa şi cetatea, tradiţia spirituală şi istoria trimite corpului omenesc şi inteligenţei sale. Prin subiectul său şi prin rădăcinile sale, ea e a unui timp şi a unui loc".[2] Aici deci se integrează şi problema etnicului în artă.[3]

Şi foarte mulţi scriitori arată că tocmai aici stă şi adâncimea operei de artă, în valorile morale pe cari le înglobează. Scrierile mari, scrierile profunde, tocmai prin aceasta sunt mari, sunt eterne, prin valorile morale eterne pe cari le însumează. Deci în creaţiile de artă nu se poate neglija morala, nu se poate neglija viaţa socială. (Va urma).

---

[1] T. Vianu: op. c., pag. 96—97.

[2] J. Maritain: Art et scolastique pag. 128.

[3] Asupra acestei probleme vezi A. C. Cuza: Naţionalitatea în artă — clasică în această privinţă.

SPRE ALT DUH

ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL NOSTRU RELIGIOS DIN ŞCOALA PRIMARĂ [1]

— ALTĂ PROGRAMĂ ANALITICĂ —

De Prof. GHEORGHE MAIOR
Profesor la Şcoala Normală „A. Şaguna"

Considerând apoi, că într'un an şcolar sunt cam 32 săptămâni în cari se poate lucra efectiv, că din aceste 5 trebue rezervate diferitelor exerciţii şi repeţiri, — lecţii nouă se pot lua numai în 27 săptămâni, ceeace pe trimestru dă 9 săptămâni à 2 lecţii, în total 18 lecţii de trimestru. Ca să nu impunem eventual mai mult decât se poate lua, la unele clase reducem şi numărul acesta la 15 de trimestru sau 45 de anul întreg. Natural, dimensiunea şi durata lecţiilor diferă cu vârsta (clasa), dar aceasta nu mai e atâta chestie de program analitic. În regulă generală, în fiecare oră se va lua o lecţie din cele fixate în programul primelor 4 clase primare.

Conform acestora urmează programul:

II

A. ŞCOALA DE COPII MICI

Anul I. 1. Cum se face semnul sfintei cruci. 2. Cum se ţin mânile (împreunate!). 3. Cum să stăm la rugăciune. 4. Răgăciunea „Doamne ajută" (cu aplicaţii: „tatii", „mamei" etc.). 5. Colinda „Trei crai dela Răsărit" câteva versuri şi melodia, şi ceva despre Naşterea Domnului. 6. Ce este biserica şi ce fac oamenii acolo.

Anul II. 1. Repetarea celor din anul trecut. 2. O rugăciune de 4—6 versuri uşoare. 3. „Trei crai dela Răsărit" (colinda) ca şi anul trecut. 4. Fecioara Maria de 3 ani dusă la templu (expusă simplu de tot). 5. „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, roagă-te pentru noi". 6. Isus şi copiii. 7. Troparul învierii, fără explicaţii. 8. Cum trebue să stăm în biserică.

B. ŞCOALA PRIMARĂ

Cl. I. Preotul, când va intra mai întât în clasă se va ruga singur pentru sine, pentru elevi şi pentru părinţii lor — pe înţelesul copiilor.

[1] Vezi începutul în colecţia anului 1937, p. 477 urm.

Trim. I. 1. Semnul crucii; felul cum trebue să ţinem mânile şi cum să stăm la rugăciune. 2. Doamne, ţine fericiţi (rugăciune). 3. Tovie, fragmentat în 9 unităţi mici, după ideile religioase şi morale. 4. Înger, îngerelul meu (rugăciune). 5. „Trei crai dela Răsărit" colinda şi pe baza ei ceva despre Naşterea Mântuitorului.

Trim. II. Se poate începe istoria mântuirii; copiii sunt deja antrenaţi în munca şcolii; încep să descifreze chiar texte. În Ardeal, înainte de răsboiu copiii erau în clasa II, în care începea istoria mântuirii. 1. Crearea lumii văzute. 2. Crearea îngerilor. 3. „Doamne noaptea a trecut" rugăciunea de dimineaţa. 4. Adam şi Eva în raiu. 5. Adam şi Eva păcătuiesc. 6. Dumnezeu pedepseşte pe primii oameni; făgăduieşte însă şi pe Mântuitorul. 7. Cain şi Avel. 8. Potopul şi Noe. 9. „Doamne ziua s'a sfârşit". 10. Turnul Babilonului. 11. Chemarea lui Avram. 12. Avram şi Lot fac pace. 13. Sodoma şi Gomora. 14. Ceva despre patimile şi Invierea Domnului.

Trim. III. 1. Cum se stă şi se poartă creştinii la, în şi din biserică. 2. Fiii lui Iacob urăsc pe Iosif. 3. Iosif vândut de fraţii săi. 4. Iosif rob în casa lui Pentefri. 5. Iosif în temniţă. 6. Iosif înălţat pe tron. 7. Fraţii lui Iosif la Egipet. 8. Fraţii lui Iosif a doua oară la Egipet. 9. Iosif pune la încercare pe fraţii săi. 10. Iosif se descopere. 11. Iacob călătoreşte la Egipet. 12. Prorocia lui Iacob. moartea şi îngroparea lui. 13. Moartea şi îngroparea lui Iosif. 14. Tatăl nostru, fără explicaţii. 15. „Doamne miluieşte-ne", şi „Amin" explicate şi cântate. Repeţire generală. (Va urma.)

PREDICĂ DE ANUL NOU

De Preot MIHAIL NEAGU
Duhovnicul Academiei teologice „Andreiane“

Iubiților credincioși,

Suntem iarăși la începutul unui an nou. Trăgând concluzii logice din cele trecute, ne punem întrebarea dacă după atâtea năcazuri, dureri și suferințe, mai putem aștepta vr'un bine dela noul an 1938? Lăsându-ne târâți de greutățile cari ne apasă, ne-am putea pierde nădejdea de mai bine. Creștinul însă nu-și poate pierde nădejdea niciodată. *Biserica noastră dreptmăritoare ne învață, că avem multe de așteptat dela acest an nou.* Noul an e dator să ne aducă toată mulțumirea și fericirea, celor ce credem cu tărie în ajutorul atotputernic al lui Dumnezeu și în puterea minunată a sfintei Sale biserici.

Parecă aud glasul unei lumi întregi, care ne strigă: „Lasă-ne în pace cu biserica, părinte, căci s'a dovedit neputincioasă în fața răutății lumii“. Fără îndoială, că adeseori se părea că forța bisericii n'ar fi îndestulitoare, dar aceasta a rămas numai o părere momentană, izvorâtă din închipuirea omului, pentrucă *biserica lui Hristos-Dumnezeu este cea mai formidabilă putere, dela care se poate aștepta o viață nouă.* Renașterea din duhul pierzării de azi e cu putință numai prin creștinismul viu al bisericii lui Hristos. Lumina creștină, care a fost purtată de biserică cu atâta tărie, trebue din nou să se aprindă. Om deplin, așa cum îl dorim, și așa cum îl vrea și Dumnezeu, nu poate fi nimeni decât prin creștinism. *Și dacă este, azi, atâta rău în lume, cauza este numai una singură, că omul nu mai este creștin!*

Spiritul vremii de azi ni-l prezintă cât se poate de limpede vedeniile proorocului Daniil. „Fiara era puternică, nespus de grozavă și înspăimântătoare; avea niște dinți mari de fier, mânca, sfărâma și călca în picioare ce mai rămânea; era cu totul deosebită de fiarele de mai înainte, și avea zece coarne“ (Daniil 7, 7). Fiara necredinții de azi este și mai înspăimântătoare. Ea trebue să piară!

Spiritul timpului de azi e simţitor ca o femee bolnavă. De aceea ni se cere, — în numele umanităţii — ca să nu facem sgomot mare în jurul bolnavului. Şi noi trebue să fim cavaleri, să nu mai vorbim de Hristos şi biserica Lui, pentrucă displace turcului şi tătarului.

Azi-mâine, ni se va cere să scoatem religia din şcoală, pentrucă este o chestiune pur particulară. Ni se va spune că noi ortodocşii dece să supărăm cu credinţa noastră pe alţii. Ni se va spune să lăsăm la o parte principiile moralei creştine, pentrucă fiecare om are drept să trăiască după cum îi place lui.

Noi creştinii ortodocşi români, în numele bisericii, răspundem celor pierduţi că *religia nu-i chestiune particulară! Religia este viaţa vie a sufletului nostru!* Intru Hristos trăim, ne mişcăm şi suntem. *In afară de Hristos nu poate fi viaţă deplină!*

Tot celce nu aparţine bisericii creştine, este ferment de nimicire al vieţii omeneşti. *Numai creştinul adevărat are suflet ziditor de viaţă.*

Noi ştim, că copiii lipsiţi de educaţie religioasă ajung criminali. De dragul străinilor şi păgânilor noi să nu ne mai învăţăm copiii să-şi facă sfânta cruce, şi să zică, „Tatăl nostru...“ ? Iar în viaţa publică, noi ortodocşii, să nu avem drept să afirmăm adevărul învăţăturii bisericii noastre dreptmăritoare?... Azi, din partea nu ştiu cărui sinedriu, ni se cere să tăcem cum s'a cerut şi sfinţilor apostoli Petru şi Ioan, „să tacă“, „să nu mai vestească evanghelia“. Şi noi le răspundem ca şi apostolii Domnului: „Judecaţi voi singuri, dacă este drept înaintea lui Dumnezeu, să ascultăm mai mult de voi decât de Dumnezeu; căci noi nu putem să nu vorbim despre ce am văzut şi auzit“ (F. Ap. 4, 19—20). *Noi nu putem să nu vorbim despre comoara cea nesfârşită a darului lui Dumnezeu, care sălăşlueşte în biserică.*

Noi să ne smulgem copiii dela sânul mamei noastre, — sfânta noastră biserică, — care ne-a născut şi crescut, care ne-a dat fiinţa sfântă ce o avem, — şi să-i aruncăm în braţele mamelor maştere? *Creştinul adevărat simte, că cea mai înaltă demnitate al lui este să-şi crească copiii în frica de Dumnezeu.* Sfânta noastră biserică ne cere ca

să ne creştem copiii în cinste, în omenie şi în frică de Dumnezeu.

Noi avem să facem din copiii noştri oameni însufleţiţi pentru curăţenia sufletului, bărbaţi gata de jertfă, şi plini de elan pentru idealuri înalte.

Nu-i om întreg celce numai în aparenţă este fiu al credinţei, celce simulează pe evlaviosu', iar în realitate este fiară gata de răsbunare împotriva orişicui i s'ar pune în cale, celce nu ştie să iubească şi pe vrăşmaşii săi. Omenirea are lipsă de oameni cucernici şi cu adâncă convingere religioasă. *E lucru ştiut că din sufletele necredincioşilor încă n'au răsărit idei salvatoare!*

Mulţimea cea mare a omenirii este lipsită de un ideal superior. De — aici haosul în care trăim. Omul de azi nu se mai însufleţeşte pentru nimic, nu mai cunoaşte nimic sfânt pentru care să fie gata de luptă, ori chiar şi de moarte. Azi nu se mai discută nimic din viaţa sufletului. Nimenea nu vrea să ştie de sfinţenia şi profunziunea dogmelor. Astăzi omul rămâne la periferia lucrurilor, pentrucă se teme să le aprofundeze. Mai ales se teme să se atingă de viaţa sufletului său, pentrucă prea este încărcată de păcate. Omul de azi a ajuns ca femeea care până când era tânără, se uita adeseori în oglindă, dar de când a îmbătrânit îi este frică să se mai uite.

Duhul lui Hristos trebue să străbată întreagă viaţa noastră. El sălăşlueşte în Biserică şi Biserica nu este numai o casă care stă izolată, undeva, la marginea satului, ca ceice îi simt lipsa să o cerceteze din când în când. Nu este nici refugiul celor desnădăjduiţi, cari şi-au pierdut echilibrul vieţii, ci *este viaţa lui Hristos, care trebue să străbată toate inimile. Viaţa Bisericii este misterul sfânt pe care mintea nu-l poate cuprinde, dar îl simte şi-l poate trăi.* Incepând cu anul nou, biserica este hotărâtă să lupte cu mai multă vigoare împotriva răului. Ea nu se teme de nimic, căci Dumnezeu cu ea este. Chiar dacă va trebui să sufere, ea merge înainte. Creştinismul a fost totdeauna adevărul crucificat — şi totuşi biruitor! Amin!

ATITUDINI

MUNCITORIMEA ÎN STATUL ETNOCRATIC

Intre ideile geniale și soluțiile sănătoase pe cari le aduce programul statului etnocratic, — redactat de ideologul naționalismului român contimporan, dl Nichifor Crainic, — problemelor mari cari agită veacul nostru, se cuprinde un capitol închinat problemei muncitorești.

Regimul burghez capitalist, constată dsa, a neglijat și chiar a disprețuit muncitorii, lăsându-i pradă internaționalelor marxiste. Acestea la rândul lor, exploatându-le mizeria, i-au organizat în mișcări contrare statului național. Așa încât astăzi muncitorii, fără să-și dea seama, poartă pe umerii lor un corp de paraziți și aventurieri de cari trebue să se scuture, pentru a se integra din nou în trupul și în sufletul națiunii.

Constatările acestea ale dlui Crainic sunt triste, dar perfect adevărate și nu sufăr nici o îndoială. Cine a luat contact serios cu muncitorimea, s'a putut convinge de mult că muncitorii nu mai fac parte din corpul românismului. Cu excepția muncitorilor cuceriți de mișcarea legionară toți ceilalți visează idealuri comuniste sau luptă deadreptul pentru înfăptuirea lor. Și au dreptate să fie nemulțumiți, căci dacă ne gândim la beneficiul pe care îl aduc ei patronilor lacomi, în raport cu salarul de care se bucură, prea mult sunt storși de vlagă.

Să privească oricine tabloul impresionant când o fabrică sau o mină își deschide porțile și varsă mulțimea muncitorilor din ateliere. Imbrăcați în haine ce sclipesc de murdare, negri la înfățișare, negri la plămâni și cu sufletul negru, par mai degrabă demoni decât oameni. Să-i comparăm cu țăranii? Nu se poate, deoarece munca din ateliere este neasemănat mai grea decât cea făcută la câmp. Muncitorul industrial trăește și muncește în condiții mai grele și produce mai mult decât țăranul. Și pe când în general plugarul muncește pentru sine, muncitorul din industrii muncește pentru o lume străină. Unde mai punem că muncitorul știe azi să facă și el socoteala ce profit aduce munca lui și când constată că e prea mare disproporția dintre osteneala muncii și dintre profitul său și al patronului, se revoltă. E chiar firesc să se revolte, mai ales când constatăm cu durere cum patronii folosesc tot felul de mijloace advocățești, ca să eludeze aplicarea legilor muncitorești.

Ce soluții aduce statul etnocratic pentru a lecui aceste rele?

Intâia: eliberarea muncitorilor din ghiarele străinilor și organizarea lor profesională și națională.

A doua: împroprietărirea muncitorilor. Fiecare muncitor să-şi aibă proprietatea sa individuală. E cea mai bună şi mai dreaptă rezolvire a revendicărilor muncitoreşti.

„Marxismul zice: toată lumea trebuie deposedată de proprietatea individuală, fiindcă tu, proletar, n'ai proprietate.

„Statul etnocratic afirmă: modul firesc de a trăi, e ca toată lumea să aibă proprietate individuală; deci şi tu, proletar, trebuie să ai cel puţin o casă a ta.

„Proprietatea individuală pentru muncitori e mijlocul categoric de combatere a comunismului iudaic".

Foarte just. Nu este o soluţie mai bună şi mai eficace ca aceasta pentru combaterea bolşevismului. De ce între ţăranii români nu prinde comunismul? Pentrucă s'a făcut reforma agrară. De ce muncitorii se agită? Pentrucă e prea mare şi imorală distanţa dintre patroni şi muncitori. Când muncitorul îşi va dobândi un loc stabil pe pământ, când îi va fi sigură pânea, asigurată viaţa şi ocrotită bătrâneţea, nu va mai fi nici comunist, nici anarhist.

A treia: „muncitorul e asociatul şi colaboratorul patronului"; din câştigul anual al fabricei va primi şi el o parte, sub forma acţiunilor de muncă.

Dacă numai aceste trei soluţii capitale le-ar aduce statul etnocratic, fără să mai amintim de regimul asigurărilor, de concedii şi ore de muncă, de problema construcţiilor de case pentru muncitori, de îngrijirea sănătăţii fizice şi de viaţa sufletească a muncitorilor în afară de orele de lucru, — a produs cea mai mare revoluţie şi a făcut cea mai legitimă dreptate pentru muncitori.

Principiul moral ce stă la baza statului etnocratic şi a educaţiei muncitoreşti este principiul creştin: „Cine munceşte, are dreptul să trăiască omeneşte". Iată idealul pentru care luptă muncitorii.

Dl Nichifor Crainic a pus degetul pe rănile muncitorilor, a plecat urechea la pieptul lor, le-a ascultat sbuciumul suferinţelor şi clocotul nemulţumirilor şi le-a strigat în lumea largă. Dacă acest strigăt profetic nu se va asculta, primejdia revoluţiei comuniste se va amâna, dar nu se va putea evita. Pr. ILARION V. FELEA

MIŞCAREA LITERARĂ

Sf. Ioan Gură de Aur: PREDICILE DESPRE STATUI, partea I; traducere din original de *Şt. Bezdechi*, profesor de limba şi literatura elenă la Universitatea din Cluj (Biblioteca Pătinţilor bisericeşti nr. 6); R. Vâlcii, Editura Episcopiei ortodoxe, 1937; XLIV+232 p.; Preţul Lei 90.

„Sfinţii Părinţi în româneşte" este un deziderat pe care îl agită mereu cercurile cărturăreşti ale Bisericii noastre. Formula o cunoaştem de mai de mult. Bucuria noastră este deplină când vedem că ea n'a rămas stearpă, ci a început să-şi vădească roadele.

Cititorii noştri cunosc câteva nume de prestigiu cari s'au pus pe lucru să satisfacă dorinţa fierbinte a celorce cer necontenit să ni se tălmăcească sf. Părinţi pe româneşte. Nu de mult am vorbit aici despre iniţiativa Patriarhiei române şi despre contribuţiile apreciabile ale Păr. Prof. univ. Dr. Cicerone Iordăchescu dela Chişinău şi ale dlui Dr. D. Fecioru dela Bucureşti. Nu peste mult vom arăta aportul pe care-l aduce în acelaş scop Sibiul ortodox, cu densa lucrare a Păr. Rector Dr. D. Stăniloae despre Sf. Grigorie Palama. Până atunci, prezentăm deocamdată alte două cuiburi de preocupări patristice: Râmnicul-Vâlcii şi Clujul.

Cu binecuvântarea P. Sf. Episcop Vartolomeu, apare de câţiva ani încoace la episcopia Râmnicului-Noului Severin o bibliotecă a Părinţilor bisericeşti, pusă sub îngrijirea competentă a Păr. Matei Pâslaru. Până acum, au apărut şase volume. Păr. M. Pâslaru, care-i sufletul acestei folositoare biblioteci, a tradus, singur sau în colaborare, trei volume din acestea: scrieri alese din Ciprian şi scrierile Părinţilor apostolici. Tot C. Sa a alcătuit un studiu introductiv la această colecţie, intitulat: „Valoarea scrierilor patristice şi folosul ce rezultă din studiul şi lectura lor". Subliniem precum se cuvine osteneala acestui strădalnic preot şi-l felicităm călduros pentru cea mai nouă colaborare, pe care şi-a asigurat-o în persoana eruditului traducător al sf. Atanasie cel Mare, dl Şt. Bezdechi.

Din volumul de care ne ocupăm, deducem că dl Prof. Bezdechi şi-a pus în gând să tălmăcească în româneşte o bună parte din scripturipturile celui mai mare sfânt Părinte al Bisericii noastre. Cele zece predici despre statui — din totalul de douăzeci şi una, câte a rostit sf. Ioan Gură de Aur — sunt abia prima etapă a unui vast program de lucru pe care nu ne îndoim că învăţatul profesor îl va duce la bun sfârşit. Ceea ce-i şi dorim din tot sufletul.

Traducerea dlui Prof. Bezdechi este precedată de-o introducere alcătuită din două părţi. In partea I, traducătorul istoriseşte

atrăgător şi cu multă bogăţie de amănunte viaţa sbuciumată a sf. Ioan Gură de Aur (p. V—XXIV). Iar în partea II (p. XXIV—XLIV), Păr. M. Pâslaru vorbeşte metodic, concis şi bine informat despre impunătoarea operă scrisă a marelui antiohian. Utilitatea acestor expuneri zace în afară de orice discuţie.

Dar ce sunt predicile despre statui?

La anul 387, poporul din Antiohia, îndârjit împotriva agenţilor fiscului pe cari împăratul Theodosiu îi trimisese să încaseze nişte dări neobicinuit de grele cu care urmau să se acopere cheltuelile sărbătorilor jubiliare din acel an, se răsvrăteşte. Mai mulţi diregători împărăteşti sunt crunt maltrataţi de mulţimea înfuriată care a mers până acolo încât a dărâmat chiar şi statuile împăratului şi împărătesei. Dupăce a semănat jalea în tot oraşul, mulţimea şi-a adus aminte de severitatea împăratului şi a început să se teamă de sancţiuni. Primejdia de-a fi măcelăriţi până la unul — cum păţiră mai 'nainte Tesalonicenii — i-a făcut pe mulţi să plece în lume. Filosofii şi cărturarii păgâni fuseseră printre cei dintâi cari au părăsit cetatea ca să-şi pună pielea la adăpost. Oraşul devenise aproape pustiu. Sf. Ioan Gură de Aur, care se afla în al doilea an al preoţiei sale, rămâne pe loc, mustră şi mângăie poporul temător de mânia împăratului, în vreme ce blândul episcop Flavian porni la curte ca să-l domolească pe împărat şi să-i cerşească iertare pentru antiohieni. In acest răstimp de cumplită nesiguranţă rosteşte sf. Ioan Gură de Aur buchetul celor 21 de predici despre statui. Intervenţia episcopului Flavian isbutise. Primejdia fusese înlăturată.

Predicile traduse de dl Prof. Bezdechi ni-l înfăţişează pe sf. Ioan Gură de Aur aşa cum a fost: neîntrecut în meşteşugul oratoricesc, neîntrecut în tâlcuirea cuvântului dumnezeesc şi neîntrecut în cercarea inimii omeneşti. Lectura lor constitue o desfătare incomparabilă. Sufletul viguros care se rosteşte în ele, cugetarea copleşitoare a sfântului, curajul său exemplar cu care biciuia fărădelegile oamenilor oricât de puternici ar fi fost ei, le fac să fie pururea noui. Traducerea dlui Prof. Bezdechi — uşoară şi curgătoare — ni le pune la'ndemână în toată savoarea lor originală.

O recomandăm călduros C. preoţi, pentrucă nu putem concepe un bun predicator care n'a citit barem câteva pagini din omiliile „oratorului divin" care a fost sf. Ioan Gură de Aur".

GRIGORIE T. MARCU

*

Iorgu D. Ivan, asistent la Facultatea de Teologie din Bucureşti: DEMISIA DIN PREOŢIE. Studiu de drept canonic. Bucureşti, 1937.

Cu o hărnicie vrednică de toată lauda dl Iorgu D. Ivan îmbogăţeşte tot mai mult literatura noastră teologică cu lucrări de specialitate în domeniul Dreptului canonic. Înarmat cu deplină cunoaştere a limbilor clasice şi moderne — recerinţă indispensabilă pentru adâncirea problemelor de drept canonic — dl Iorgu D. Ivan studiază izvoarele în limba originală în care au fost scrise, pătrunde sensul

adevărat al canoanelor şi gustă în chip nealterat interpretările clasice ale marilor bărbaţi ai Bisericii. La acestea adaugă apoi cunoaşterea deplină a lucrărilor moderne şi astfel tânărul asistent, cu dragostea pe care o are pentru studiu, ne dă adevărate lucrări ştiinţifice în domeniul specialităţii sale. De altfel, cetitorii „Revistei Teologice" cunosc pe dl I. D. Ivan din aprecierile bune şi laudele meritate pe cari i le-am adus şi cu ocazia publicării celorlalte lucrări ale sale.

In studiul acesta, şi anume în capitolul prim, autorul expune doctrina Bisericii asupra demisiei din preoţie. In capitolul al doilea se arată diferite cazuri istorice de demisie din slujba episcopatului, iar in capitolul al treilea se arată motivele pentru cari, uneori, Biserica a admis demisia unor episcopi din scaunul şi treapta lor episcopală. După sensul sfintelor canoane şi după interpretările făcute de marii teologi, Biserica nu poate să admită demisia clericilor din postul şi din demnitatea lor clericală. Nici o persoană n'are dreptul ca să renunţe de bunăvoie la starea sa preoţească şi să treacă în rândul laicilor. Chiar dacă uneori ar exista cereri de demisie din preoţie, autoritatea bisericească n'are dreptul şi nu poate să le rezolve în chip favorabil. Numai clericii aceia cari au săvârşit greşeli, cari prin viaţa şi purtarea lor s'au făcut nevrednici pentru demnitatea preoţiei, pot fi trecuţi în rândul laicilor. Dar chiar şi trecerea aceasta trebue să se facă totdeauna numai prin sentinţă judecătorească.

In cursul veacurilor, Biserica a făcut totuşi uneori abateri dela această învăţătură şi a primit anumite demisii din cler. Dar asemenea excepţii s'au făcut numai atunci când acest lucru era cerut de însuşi interesul mare şi general al Bisericii.

Asupra acestei probleme face lumină deplină şi edifică în chip compleci, pe oricine, studiul dlui Iorgu D. Ivan, pe care noi îl recomandăm cu toată căldura cititorilor noştri. S. C.

Gheorghe Cronţ, doctor în teologie şi drept: ALEGEREA IERARHILOR ÎN BISERICA ORTODOXĂ; Bucureşti, Tipografia Cărţilor Bisericeşti, 1937; II+80 p.; Preţul Lei ?

Autorul acestei lucrări folositoare şi binevenite este îndeaproape cunoscut celor cari au urmărit cu grije cronicile noastre literare. Pentrucă dl G. C. este unul din puţinii ostenitori dela noi pe tărâmul dreptului bisericesc şi pentrucă ostenelile dsale ne dau mereu câte-o lucrare menită să înzestreze această ramură a ştiinţei teologice cu cele multe cari îi mai lipsesc.

Studiul despre alegerea ierarhilor în Biserica ortodoxă este cea mai proaspătă lucrare a acestui tânăr şi fecund învăţat, preocupat intens de problemele din specialitatea dsale, cari reclamă o desbatere mai amplă, potrivit necesităţilor actuale ale ştiinţei teologice româneşti. Scrisă frumos, limpede şi metodic expusă, această lucrare condensată posedă toate calităţile unui studiu care nizueşte să fie util şi interesant totdeodată. Util, pentru disciplina în câmpul

căreia se mişcă. Interesant, pentru oricine; adică şi pentru nespecialişti. Pentrucă îţi pune la îndemână procedura urmată dealungul vremii, la alegerea ierarhilor, în toate bisericile ortodoxe şi legiuirile cari regulau aceste alegeri.

În fruntea lucrării stă disciplina canonică privitoare la alegerea ierarhilor. Căreia îi urmează — în partea a II-a — alegerea patriarhilor şi mitropoliţilor în patriarhiile de Constantinopol, Alexandria, Antiohia şi Ierusalim şi în Bisericile naţionale ale Greciei, Bulgariei şi Sârbiei.

Aproape jumătate din cuprinsul lucrării (p. 45—80) expune şi discută aceeaşi problemă în Biserica ortodoxă română, din cele mai vechi timpuri şi până azi.

Despre dispoziţiile în chestiune ale Statutului organic şagunian (v. pag. 65), autorul are cuvinte de frumoase aprecieri.

Subliniem cu bucurie apariţia acestui studiu interesant şi-l recomandăm spre grabnică ispitire. GR. T. M.

ANUARUL ACADEMIEI TEOLOGICE DIN CLUJ 1935—1937, publicat de Arhid. Dr. I. Vască.

Pe lângă datele şcolare, se relevă în cuprinsul lui următoarele studii publicate de profesorii Academiei:

Păr. prof. A. Buzdug semnează un studiu despre *Predica de azi şi noi*, în care dă îndrumări predicatorului cum să-şi alcătuiască predica, pentru a trezi sufletele şi a le apropia de Hristos. Adică: predicatorul să ducă o viaţă de rugăciune, apoi să vorbească credincioşilor cu dragoste şi în strânsă legătură cu felul lor de a cugeta şi vorbi, dela suflet la suflet, bine pregătit, cu mişcări cuviincioase şi într'un ton potrivit unui trimis al lui Dumnezeu, bun cunoscător al sfintei Scripturi şi cetitor pasionat. Studiul acesta sintetic ar fi bine să-l cunoască fiecare preot conştient de chemarea lui predicatorială.

Păr. prof. univ. I. Lupaş scrie cuceritor despre *Mucenicia Brâncovenilor*.

Păr. prof. L. Munteanu publică un studiu introductiv despre *Pentateuh în faţa criticei moderne;* despre numele, împărţirea, originea, autenticitatea, autorul şi demnitatea de crezare a Pentateuhului lui Moise. E un studiu de specialitate documentat şi bazat pe o bogată şi aleasă bibliografie.

La fel e studiul patrologic şi istoric al dlui prof. G. Stănescu despre *Epoca de aur a literaturii armene* din veacul al cincilea (Agatanghelos. Faust din Bizanţ, Isaac, Mesrop, Eznik, Koriun, Moise de Chorene, David Filosoful, Mambre Cetitorul, Ioan Mandakuni, Eghişe şi Lazar din Pharpi). Studiul e interesant mai ales prin noutatea cuprinsului său, la noi.

Aceste trei lucrări din urmă sunt extrase şi în volume aparte şi se pot comanda dela Librăria Eparhială din Cluj.

Pr. IL. V. FELEA

Cardinal Wiseman; FABIOLA SAU BISERICA DIN CATACOMBE; roman trad. de Al. Lascarov-Moldovanu, Bucureşti (Cugetarea) 1937, 372 p., 55 Lei.

Minunată idee a avut dl Lascarov-Moldovanu, atunci când a dat într'o măiastră traducere cartea Cardinalului Wiseman, cu titlul de mai sus. (Cartea a mai fost tradusă într'o românească greoaie, la Viena, 1863).

Deşi catolic (şi ca atare sigur nu va uita să scoată în evidenţă — pentru veacul al III-lea! — primatul papal, concepţia imaculată şi alte inovaţii catolice), Cardinalul Wiseman a avut o adâncă cunoaştere a vremii în care păgânismul roman era în disoluţie şi când viaţa creştină înflorea în chiar vecinătatea palatului imperial. Folosind studii de arheologie creştină (de Rossi: Roma sutteraneea, Mabilon, Ruinart, etc. pentru catacombe) şi cunoscând vieţile Sfinţilor, Wiseman nu s'a pierdut în date seci şi savante, ci cu un dar deosebit, a brodat pe aceste date un roman creştin de toată frumuseţea.

Cuprinsul — nu invenţie sau pură intuiţie de literat cum au făcut Balsac (Ispitirile sf. Antoniu) sau Anatole France (Taïs) şi alţii (în această privinţă s'ar asemăna cu Fabiola doar romanele istorice ale lui Merejkovski) — îl formează procesul sufletesc prin care trece tânăra epicureistă Fabiola până să îmbrăţişeze credinţa creştină. Sigur, alături de ea roieşte o întreagă lume de eroi: creştinii Sebastian, Pancratius, diaconul Reparatus, fecioarele Agnia, Miriam, Cecilia cea oarbă, papa Marcelinus de o parte, de alta păgânii Maximian Hercule, cinicul Fulvius ce sfârşeşte călugăr Oronţiu, lacomul Corvinus, filosoful Calpurnius etc. Mândră de frumuseţea şi de ştiinţa ei, Fabiola trebui să cedeze exemplelor cuceritoare de devotament creştin ale roabei sale Syra, de sublim eroism ale tânărului Pancratiu şi mai ales ale tribunului Sebastian, pentruca să nu mai vorbim de puritatea fecioreinică a rudei sale Agnia, încât la urmă primeşte botezul — scârbită de stârpiciunea filosofiei şi de imoralitatea vieţii păgâne.

N'ai şti ce să admiri în acest roman, care, după vorba traducătorului, întrece pe Quo Vadis: scenele de martiraj sau de viaţă plină de caritate şi voioşie ale creştinilor sau insuficienţa păgână de a se opune revărsării în lume a duhului nou. Neuitate rămân, de pildă, scenele morţii Ceciliei, Sirei, Agniei, a lui Pancratiu, Sebastian, apoi închiderea lor prin catacombe, reîntoarcerea lui Fulvius etc. Trebue să citeşti tot romanul ca să-i guşti toată frumuseţea. Şi nu mai vorbim de valoarea lui pentru vremurile de azi, de rece scepticism religios. Traducătorul a făcut mai mult decât un lucru bun.

T. BODOGAE

CRONICĂ

INTRAREA STUDENŢILOR DELA UNIVERSITATEA DIN CLUJ ÎN FOR. Peste două luni se vor împlini cinci ani de zile de când — în mijlocul unui entuziasm de neuitat pentru ceice au avut norocul să-i guste emoţiile la faţa locului — a luat fiinţă Frăţia Ortodoxă Română. Ceice au urzit această frăţie, au urzit-o cu intenţia de-a dura cât veacurile. FOR-ul ieşit din conştiinţa ortodoxă a unei generaţii care înţelegea să dee expresie în chipul acesta alipirii ei sincere faţă de Biserica strămoşească, are o misiune care nu sfârşeşte acolo unde apune generaţia care l-a creat. Drept aceea, unul din obiectivele de căpetenie urmărite dintru tot începutul de ceice i-au dat viaţă, a fost tocmai înglobarea tineretului academic în rândurile acestei frăţii şi pregătirea lui ca să poată purta cu vrednicie făclia aprinsă acum cinci ani de zile în Clujul încins de văpaia sufletului ortodox românesc care s'a rostit acolo.

Gândul acesta, dospit îndelung, a căpătat trup în ziua de 28 Noemvrie, anul trecut, când studenţimea universitară clujană a păşit în bloc pragul FOR ului. O solemnitate sobră a pecetluit hotărârea studenţimii clujene. Profesorul universitar dl *Dr. Emil Ţeposu*, preşedintele secţiei eparhiale a FOR-ului clujan, a pregătit studenţimea pentru acest pas; dl Prof. univ. *Sextil Puşcariu*, preşedintele general al FOR-ului, a bineventat-o cordial iar P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* i-a primit legământul de-a activa cu tot elanul tineresc pentru crezul ortodox şi românesc şi a binecuvântat-o ca să şi-l poată împlini.

Evenimentul — pe care n'avem cuvinte să-l lăudăm îndeajuns, — a stârnit, cum era de aşteptat, o sinceră bucurie în cercurile bisericeşti şi mireneşti dela noi. El poate fi socotit o piatră de hotar în orientarea generaţiei tinere către valorile cele vecinice cari stau la temelia existenţei noastre ca neam: ortotoxia şi românismul. Biserica strămoşească le-a păstrat nealterate pe amândouă, le-a ferit de întinăciunea tuturor falsificărilor. Tinerimea universitară înrolată în FOR, a găsit calea care duce deadreptul la izvorul din care ţâşnesc ele. Comentând evenimentul într'un judicios editorial al „Telegrafului Român" (nr. 49/1937), Păr. Rector Dr. D. Stăniloae face nimerita propunere de-a se înfiinţa o catedră sau măcar o conferinţă pentru concepţia religioasă a poporului român, care-i cea creştină ortodoxă. Şi pe drept! Aiurea, se înfiinţează catedre speciale pentru câte-un mare gânditor sau om de ştiinţă cu care naţia respectivă se mândreşte. Şi atunci, n'ar fi oare cazul să i se dee tineretului român posibilitatea de aşi adânci un crez către care se îndreaptă conştient şi voit? E datoria FOR-ului, în primul rând, să militeze pentru înfăptuirea acestui cuminte desiderat. Ar fi cel mai frumos

şi mai folositor dar pe care i-l poate face tineretului înregimentat în rândurile lui.

*

COMEMORAREA PATRONULUI ACADEMIEI TEOLOGICE „ANDREIANE". Potrivit unui obiceiu mai vechiu, astăzi devenit datină, prima noastră instituţie de învăţătură şi educaţie ortodoxă din Mitropolia Ardealului, prăznueşte în fiecare an de ziua sf. Apostol Andrei, pe întru tot lăudatul Mitropolit Andrei Şaguna, al cărui nume îl poartă cu atâta firească mândrie.

În dimineaţa zilei de 30 Noemvrie 1937, profesorii Academiei teologice „Andreiane" şi preoţii-profesori ai şcolii normale „Andrei Şaguna", au oficiat în sobor sf. Liturghie în Catedrala mitropolitană, înălţând rugăciuni cucernice pentru odihna sufletului marelui adormit dela Răşinari. Corul studenţilor teologi, sub conducerea dlui prof. Petru Gherman, a dat răspunsurile impresionant şi solemn.

Punctul culminant al zilei l-a constituit şedinţa festivă a societăţii studenţilor teologi, care s'a desfăşurat la ora 6 d. m. în aula Academiei. O asistenţă distinsă şi extrem de numeroasă — în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* şi P. Sf. Arhiereu-vicar *Vasile*, — a umplut sala până la ultimul loc, pentruca să urmărească un program pe cât de bogat, pe atât de inteligent alcătuit. Când şi-a făcut apariţia în aulă I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi suita, corul a intonat majestos „Pe stăpânul..." Apoi a început şedinţa comemorativă, cu imnul lui D. Cunţan: „La mormântul Marelui Andrei", ascultat într'o pioasă reculegere de toţi cei prezenţi.

După aceea, păr. prof. Grigorie T. Marcu, preşedintele de onoare al societăţii studenţilor, a rostit un scurt cuvânt de pomenire, evocând în linii sobre şi festive personalitatea înaltă cât cerul nădejdilor noastre de totdeauna a genialului arhiereu, părinte al poporului său şi bărbat politic de frunte, care a fost Mitropolitul Andrei. În numele Academiei teologice „Andreiane", care-i păzeşte moştenirea cu mândria cu care-i poartă netrecătorul nume, C. Sa a bineventat cordial pe toţi cei ce au zorit să cinstească acel praznic prin prezenţa lor.

Din nou are cuvântul corul, care execută în primă audiţie, sub aceeaşi iscusită conducere a dlui prof. P. Gherman, compoziţia mişcătoare a tânărului şi promiţătorului profesor de muzică al şcoalei normale „Andrei Şaguna", dl Gheorghe Şoima, întitulată „Psalm de seara". După care, studentul teolog din anul IV Petru Brudea, preşedintele activ al societăţii, şi-a desvoltat conferinţa intitulată: „Jertfa ca temelie a marilor realizări". Iscusinţa cu care a fost alcătuită, graiul ales şi colorat în care a fost îmbrăcată, exemplele nimerite de înaltă jertfelnicie pe cari le-a citat — Hristos, martirii primelor veacuri ale creştinismului, Constantin Brâncoveanu şi coconii lui, ideea de jertfă simbolizată în meşterul Manole, Horia, Iancu, Şaguna, cele opt sute de mii de cruci de eroi implântate în pământul scump al ţării rotunjite de ei şi sfârşind cu isbăvirea mucenicească a lui Moţa şi

Marin — apoi emoția vizibilă cu care a fost rostită, sunt tot atâtea motive cari au contribuit la reușita integrală a acestei apologii a jertfei acoperite cu aplauze îndelungi și îmbelșugate. Studentul Brudea a arătat măsura exactă a posibilităților apreciabile cu cari pleacă an de an, din înalta școală de teologie dela Sibiu, alte și alte contingente de entuziaști hotărâți să lupte fără preget pentru Hristos și pentru neam.

După „Sfânt e Domnul" de Franz Schubert, dl Prof. P. Gherman își dirijază propria-i creație: „Concert religios în glasul 8", cor cu acompaniament de armoniu, susținut de studentul englez dela Academia teologică, dl Martin Pierce. Pe profesorul Gherman îl cunoșteam până acum numai în ipostaza de dirijor stilat și cântăreț cu excepționale posibilități vocale și cu o tot atât de aleasă școală de canto. „Concertul" pe care ni l-a prezentat în primă audiție, de data aceasta, îi descopere al treilea talent: compozitorul. A fost o compoziție puternică, grea de duh, cu răbufniri de adâncuri răscolite. Declamările deplin reușite ale studenților din anul II Gh. Bota și Cornel Dascăl au servit de cadru acestui concert. Iar „Dorul înstrăinatului" al maestrului Timotei Popovici a încheiat duios și sprinten admirabilul program.

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care a urmărit totul cu o mulțumire pe care nu era chip s'o poată ascunde, se ridică dela locul Său. Se ridică pentru a-și arăta toată satisfacția de părinte pe care o simte văzând de ce năzuințe curate sunt călăuziți studenții acestei Academii teologice care constitue una din preocupările de frunte ale I. P. Sf. Sale. Se ridică pentru a pune la inima viitorilor preoți îndemnul de-a realiza ideea de jertfă tot atât de frumos precum știu vorbi despre ea. Se ridică pentru a mulțumi tuturor celor cari au contribuit la buna reușită a acestei serbări, pentru a mulțumi oaspeților și în sfârșit, pentru a-și exprima profunda Sa mulțumire că a putut vedea cum trecutul își dă mâna cu prezentul și viitorul în domeniul de creație muzicală bisericească. Iar trecutul era D. Cunțan, Timotei Popovici prezentul, P. Gherman și Gheorghe Șoima viitorul. Momentul a fost profund emoționant. Maestrul T. Popovici strivea boabe de lacrimi între pleoape. Arhipăstoreasca atențiune manifestată față de talentul și de ucenicii săi, le-a deschis isvorul. Să ne ierte că i le-am zărit rostogolindu-se pe barba-i albă ca cinstitele-i bătrânețe.

Vorbirea I. P. Sf. Sale a fost, în ultimă analiză, tot un omagiu adus memoriei marelui Său precursor, cum de altfel au fost toate clipele de supremă încordare festivă ale programului. Au oare ne este îngăduit să spunem că I. P. Sf. Sa a uitat un lucru: să se felicite pe sine însuși pentru toate ostenelile pe cari le depune în scopul creierii unor condițiuni optime de desvoltare, pe seama Academiei teologice „Andreiane"?

Comemorarea recentă a patronului Academiei teologice „Andreiane" a fost un eveniment peste care nu puteam trece cu iuțeala

unei note zorite. Ne-ar fi judecat ceice au văzut şi mărturisit reuşita lui.

SARBĂTORIREA ZILEI DE 1 DECEMVRIE LA SIBIU a fost mai puţin grandioasă decât anul trecut, dar nu mai puţin însufleţită. Pasămi-te Mussolini a fost prea ocupat de astă dată ca să ne mai dee prilejul de-al contrazice în simpatia problematică pe care o manifestă faţă de ceice nu iubesc actualele fruntarii ale României întregite.

Prin purtarea de grije a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care a stăruit să nu treacă această zi mare ca oricare alta — nu uitaţi că ea cădea tocmai în toiul campaniei electorale — am avut bucuria să ne rugăm pentru Ţară şi Regele ei, să ne împrospătăm însufleţirea în cântece patriotice şi să ne rememorăm temeiurile în virtutea cărora ţinem morţiş la lozinca: *„Nici o brazdă!“*

După Doxologia din Catedrala mitropolitană, împreunată cu predica Păr. Aurel Nanu, am purces spre sala Thalia, unde s'a desfăşurat un festival bine reuşit, deschis cu „Trăiască Regele“, cântat de corul mixt al şcoalei normale „Andrei Şaguna“.

Punctul culminant al festivalului l-a constituit conferinţa Păr. Prof. univ. *Dr. I. Lupaş*, cu titlul: „Restabilirea adevărului în câteva chestiuni istorice controversate“. Punând la contribuţie vasta dsale erudiţie istorică, cunoaştererea temeinică a literaturii revizioniste pe care vecinii noştri dela vest o varsă cu vagonul pe pieţele Europei şi dragostea caldă pe care o nutreşte faţă de adevăr şi de românism, eminentul nostru academician a arătat că realipirea Transilvaniei la ţara mamă a fost un act perfect îndreptăţit. O asistenţă numeroasă — în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae - a răsplătit cu aplauze îndelungi documentata expunere a dlui Prof. Lupaş. O declamare a stud. teolog Gh. Bota şi două coruri patriotice compuse de Gh. Şoima şi T. Popovici au încheiat această însufleţită manifestaţie naţională.

După masă, învăţătorii din jud. Sibiu au aranjat un festival cu coruri şi teatru în sala teatrului orăşenesc.

ADUNAREA EPARHIALĂ A EPISCOPIEI MARAMUREŞULUI. In organizarea reînfiinţatei episcopii ortodoxe române a Maramureşului s'a făcut un pas decisiv prin constituirea primei adunări eparhiale, întrunite Duminecă 12 Decemvrie 1937 în strălucitoarea sală festivă a impunătoarei reşedinţe mitropolitane dela Cernăuţi. Solemnitatea deschiderii adunării a prilejuit o impresionantă manifestare a conştiinţei ortodoxe româneşti. Maramureşul ortodox şi-a restabilit legătura cu mucenicescul şi gloriosul său trecut sub acoperişul pompos al aceluiaş sălaş românesc în care, acum două decenii, mândra Bucovină şi-a pecetluit alipirea la ţara mamă. A fost ceva mai mult decât o simplă coincidenţă. Pentrucă adunarea eparhială întrunită acolo are, printre altele, misiunea de căpetenie de a desăvârşi în

laturea sufletului — adecă a credinței — unirea proclamată la 1918. Cel puțin așa am înțeles din cuvântările rostite acolo.

In cuvântarea amplă și curajoasă pe care a rostit-o cu prilejul deschiderii adunării, I. P. Sf. Mitropolit Visarion al Bucovinei și Hotinului a arătat îndoita menire cu care a luat ființă episcopia Maramureșului: să apere și să consolideze credința străbună ortodoxă din acel năpăstuit corn de țară și să aducă acasă pe frații români rupți din trupul Ortodoxiei la 1700. In această ordine de idei, I. P. Sf. Sa și-a exprimat nădejdea că reîntregirea noastră sufletească nu va întârzia să se producă, pentrucă dupăcum arată istoricii obiectivi, destrămarea religioasă dela 1700 s'a produs în urma unor cauze și împrejurări de moment, nefirești și deci trecătoare. Spectacolul pe care-l înfățișează satele românești din Ardeal și Maramureș, cu două rânduri de biserici, de preoți și de vlădici — și acestea nu din prisos de credință, ci din desbinare de frați — nu mai poate dura. Minoritățile conlocuitoare trebue să ne respecte unitatea religioasă ortodoxă cu aceeași sfințenie cu care îi obligăm să nu se atingă de unitatea teritorială și națională a țării care le acordă ospitalitatea ei. Biserica romano-catolică își poate cheltui mai cu folos prisosul de energie misionară în mijlocul popoarelor cari încă n'au cunoscut pe Hristos. Nouă să ne dee bună pace.

Ne pare bine că tocmai I. P. Sf. Mitropolit Visarion a vorbit așa cum a vorbit. Aceeași trează și severă conștiință națională s'a rostit și prin graiul celorlalți oratori. Adevărurile cari au răsunat la Cernăuți nu sunt necunoscute. Francheța cu care au fost rostite însă, suntem siguri că a căzut deadreptul la inima întregei obștii românești din această țară, minus „Unirea" blăjană care nu se mai poate consola nici decum de grozava (?) nedreptate (?) pe care i-a făcut-o stăpânirea românească atunci când a reînființat episcopia Maramureșului fără să-i ceară sfatul...

NOTE ŞI INFORMAŢII

UN AN NOU de îmbelşugată roadă ortodoxă românească urăm cordial întregei familii a „Revistei Teologice".

UN ÎNALT îndemn la omenie a fost adresat politicianilor noştri înfierbântaţi de campania electorală abia trecută. Autorul acestui apel cuminte — pe care ziarul „Universul" din 29 Nov. 1937 l-a răspândit dealungul şi dealatul ţării — este I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. Iată despre ce-i vorba! Se ştie că în toiul campaniei electorale ura, defăimările, agitaţiile şi tot convoiul pasiunilor deşteptate de întrecerea febrilă întru câştigarea voturilor, nu mai au nici un frâu.

Deslănţuirea lor periclita grav buna linişte şi înfrăţirea în care trebuia prăznuită ziua cea mare de 1 Decemvrie. Lucru care numai spre paguba unităţii sufleteşti a neamului putea fi. In numele acestei unităţi sufleteşti care trebue afirmată mai ales la asemenea ocazii, I. P. Sf. Sa a apelat la patriotismul politicianilor noştri, îndemnându-i să-şi întrerupă complect propaganda electorală în ziua aceea şi, umăr la umăr, uitând o clipă de neînţelegerile dintre ei, să-i ceară lui Dumnezeu, în Biserică, binecuvântare asupra Ţării şi Regelui ei.

I. P. Sf. Sa n'a grăit în deşert. Glasul i-a fost ascultat. A fost o lecţie adânc grăitoare.

PRAZNICUL sf. Ierarh Nicolae la Sibiu a decurs într'o atmosferă de manifestaţii succesive şi sincere la adresa Ierarhului care poartă cu atâta vrednicie şi demnitate numele nemuritorului sfânt din Mira Lichiei. Intreaga obşte sibiană — bisericească şi cetăţenească — s'a grăbit să omagieze pe I. P. Sf. Mitropolit Nicolae şi să-i exprime simţămintele ei de neîmpuţinată supunere, dragoste şi devotament. La recepţia care a avut loc în sala cea mare a reşedinţei mitropolitane, P. C. Sa Păr. Rector Dr. D. Stăniloae, în cuvinte simţite şi alese, a arătat temeiurile recunoştinţei cu care preoţimea noastră se simte îndatorată faţă de luminatul ei arhipăstor, asigurându-l de întreg devotamentul ei. Dl Dr. A. Bărbat, primarul municipiului, a exprimat I. P. Sf. Sale respectul şi admiraţia ce i-o poartă populaţia oraşului. A răspuns I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, mulţumind tuturor pentru bunele simţăminte exprimate.

Seara, în sala prefecturii, dl prof. univ. Nichifor Crainic a conferenţiat cu priceperea pe care i-o cunoaştem, despre „Sensul religios al culturii".

I. P. SF. MITROPOLIT Nicolae a hotărât editarea unei

biblioteci populare de lămurire a dreptei credinţe şi de luptă antisectară. Îmbucurătoarea ştire a fost împărtăşită preoţimii sibiene în cursul reconfortantei consfătuiri care a avut loc la reşedinţa mitropolitană, în ziua de 7 Decemvrie 1937.

SF. SINOD, în ultima sa sesiune, s'a ocupat, printre alte, de prozelitismul catolic în România. Problema este de-o acută actualitate. Pentru care pricină o vom învrednici în curând de-o atenţiune mai largă.

ABIA aşezat la cârma clerului militar, P. Sf. Episcop al Armatei Dr. Partenie Ciopron, şi-a aşternut într'o pastorală frumos întocmită planul de lucru la înfăptuirea căruia purcede cu tinerească râvnă şi avânt. Pastorala P. Sf. Sale, după părerea noastră, reprezintă un tratat succint şi complect de pastoraţie în armată. Clerul militar are datoria de-a sădi în sufletele ostaşilor virtuţile strămoşeşti: credinţa în Dumnezeu, credinţă şi respect desăvârşit faţă de Tron, caldă iubire de neam, disciplină necondiţionată şi încoronarea vieţii zilnice prin practicarea virtuţilor creştine. P. Sf. Sa anunţă apariţia unei reviste a clerului militar. Despre ea vom vorbi când ne va veni.

PENTRU reînvierea şi cinstirea vechilor şi frumoaselor noastre cântece de Crăciun şi pentru înviorarea sufletului nostru creştin românesc, corul catedralei mitropolitane din Sibiu sub conducerea maestrului Prof. Timotei Popovici, a dat al 12-lea concert religios de colinde şi cântece de stea Duminecă 19 Decemvrie 1937. Afluenţa publicului a fost mare. Catedrala mitropolitană a fost umplută până la ultimul loc. Marţi 21 Decemvrie 1937, concertul a fost repetat şi transmis prin radio, pentru toată ţara. Cu care prilej, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, într'o scurtă şi însufleţită cuvântare, a adresat ascultătorilor câteva îndemnuri creştineşti pentru praznicul Naşterii Domnului.

DE sf. sărbători ale Naşterii Domnului, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae a întreprins, cu cuvântul şi cu fapta, o vastă operă de ajutorare a celor lipsiţi.

UNUL din primele acte ale noului guvern prezidat de dl Gh. Tătărăscu repară o veche nedreptate: salariile funcţionarilor statului, inclusiv clerul, au fost readuse la nivelul celor din 1932.

REVISTA Teologică mulţumeşte tuturor P. C. protopopi şi preoţi din Mitropolia Ardealului cari au subscris abonamente noui pentru anul 1938. Abonaţilor noştri din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu le aducem la cunoştinţă că potrivit unui aranjament mai vechiu, le vom încasa abonamentele dela Cassa arhidiecezană. In chipul acesta, le cruţăm cheltuelile împreunate cu expedierea abonamentului prin mandat poştal.

REVISTA TEOLOGICĂ

APARE LUNAR

SUB PATRONAJUL I. P. S. MITROPOLIT NICOLAE

ABONAMENTUL PE UN AN: 260 LEI.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

ACADEMIA TEOLOGICĂ, SIBIU, STRADA MITROPOLIEI 24—28

ÎN ACEST NUMĂR: